

- सोऽहं जीवितमाकाङ्क्षन् भक्ष्यस्यापि भक्षणं । व्यवस्ये बुद्धिपूर्व्यं वै तद्भवाननुमन्यतां ।
- जीवन्मर्त्यश्चरिष्यामि प्रणोत्स्याम्यशुभानि तु । तपोभिर्विद्यया चैव ज्योतींषीव महत्तमः । ४२८
- ॥ श्वपच उवाच ॥ नैतत् खादन् प्राप्नुते दीर्घमायुर्नैव प्राणानामृतस्येव तृप्तिः । भिक्षामन्या भिक्ष मा ते मनोऽस्तु श्वभक्षणे ॥
- श्वो ह्यभक्ष्यो द्विजानां ।
- ॥ विश्वामित्र उवाच ॥ न दुर्भिक्षे सुलभं मांसमन्यत् श्वपाक नान्यन्मम चास्ति वित्तं । तुधार्त्तश्चाहमगतिर्निराशः श्वमांसे च ॥
- स्मिन् षड्रसान् साधु मन्ये ।
- ॥ श्वपच उवाच ॥ पञ्च पञ्चनखा भक्ष्या ब्रह्मचरस्य वै विशः । यथाशास्त्रं प्रमाणन्ते माऽभक्ष्ये मानसं कथाः ।
- ॥ विश्वामित्र उवाच ॥ अगस्त्येनासुरो जग्धो वातापिः क्षुधितेन वै । अहमापद्रुतः क्षुत्तो भक्षयिष्ये श्वजाघनीं ।
- ॥ श्वपच उवाच ॥ भिक्षामन्यामाहरेति न च कर्तुमिहार्हसि । न नूनं कार्यमेतद्वै हर कामं श्वजाघनीं । ४२९
- ॥ विश्वामित्र उवाच ॥ शिष्टा वै कारणं धर्मं तद्वृत्तमनुवर्त्तये । परां मेध्याशनादेनां भक्ष्या मन्ये श्वजाघनीं ।
- ॥ श्वपच उवाच ॥ असता यत् समाचीर्णं न स धर्मः सनातनः । नाकार्यमिह कार्यं वै माच्छलेनाशुभं कथाः ।
- ॥ विश्वामित्र उवाच ॥ न पातकं नावमतमृषिः सन् कर्तुमर्हति । समौ च श्वमृगौ मन्ये तस्माद्भक्ष्ये श्वजाघनीं ।
- ॥ श्वपच उवाच ॥ यद्वाङ्मणार्थं कृतमर्थितेन तेनर्षिणा तदवस्थाधिकारे । स वै धर्मो यत्र न पापमस्ति सर्वैरुपायगुरवो हिरक्ष्याः ।
- ॥ विश्वामित्र उवाच ॥ मित्रश्च मे ब्राह्मणस्यायमात्मा प्रियश्च मे पूज्यतमश्च लोके । तं भर्तुकामोऽहमिमां जिहीर्षे नृशं सानामीदृशानां न विभ्ये । ४३०
- ॥ श्वपच उवाच ॥ कामं नरा जीवितं सन्त्यजन्ति न चाभक्ष्ये कश्चित् कुर्वन्ति बुद्धिं । सर्वान् कामान् प्राप्नुवन्तीह विद्वन् प्रियस्व कामं सहितः क्षुधैव ।
- ॥ विश्वामित्र उवाच ॥ स्थाने भवेत् संशयः प्रेत्यभावे निःसंशयः कर्मणां वै विनाशः । अहं पुनर्ब्रतनित्यः शमात्मा मूलं रक्ष्य भक्षयिष्याम्यभक्ष्यं ।
- बुद्ध्यात्मके व्यक्तमस्तीति पुण्यं मोहात्मके यत्र यथा श्वभक्षे । यद्यप्येतत् संशयात्मा चरामि नाहं भविष्यामि यथा तमेव ।
- ॥ श्वपच उवाच ॥ गोपनीयमिदं दुःखमिति मे निश्चिता मतिः । दुष्कृता ब्राह्मणः सर्वं यस्त्वामहमुपालभे ।
- ॥ विश्वामित्र उवाच ॥ पिवन्त्येवोदकं गावो मण्डूकेषु स्वत्सपि । न तेऽधिकारो धर्मोऽस्ति माभूरात्मप्रसक्तः । ४३०
- ॥ श्वपच उवाच ॥ सुहृद्भूत्वाऽनुशासे त्वं कृपा हि त्वयि मे द्विज । यदिदं श्रेय आधत्स्व मा लोभात् पापकं कथा ॥
- ॥ विश्वामित्र उवाच ॥ सुहृन्मे त्वं सुखेषु श्वेदापदो मां समुद्धर । जानेऽहं धर्मतोत्मानं शैनीं मुत्सृज्य जाघनीं ।
- ॥ श्वपच उवाच ॥ नैवोत्सहे भवतो दातुमेतां नोपेक्षितुं द्वियमाणं स्वमन्नं । उभौ स्यावः पापलोकावलिप्तौ दाता चाहं ब्राह्मणस्त्वं प्रतीच्छन् ।